

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Bevezetés a speciális pszichodiagnosztikába

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3. Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4. Szakterület	Pszichológia/ Neveléstudományok
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Gyógypedagógia szak/ Gyógypedagógus
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Bevezetés a speciális pszichodiagnosztikába	A tantárgy kódja	PLM 2311
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Batiz Enikő adjunktus		
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Batiz Enikő adjunktus		
2.4. Tanulmányi év	2	2.5. Félév	1
2.6. Értékelés módja	V	2.7. Tantárgy típusa	DD

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					69 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					22
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					3
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					69
3.8. A félév összóraszama					125
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Terem, audio-vizuális felszerelés
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Terem, audio-vizuális felszerelés

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai/ kulcs- kompeten- ciák	C3 - Gyermekek/diákok/fiatalok tanulási folyamatainak, eredményeinek és fejlődésének értékelése RAI 3 - Értékelő tesztek kidolgozása és alkalmazása oktatási tevékenységekhez, azok értékelése és az eredmények értelmezése. A használt módszerek, technikák és értékelési eszközök kiválasztásának indoklása.
Transzve- rális kompeten- ciák	CT7 - A szakmai etika elveinek és normáinak alkalmazása, a neveléstudományok területére jellemző értékválasztási lehetőségek alapján RAI7 - Szakmai feladatok felelősségteljes végrehajtása autonómia és minősített segítségnyújtás feltételei között a neveléstudományok területén

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri a következőket: C3.a) Bemutatja az értékelés alapelveit, szerepét, funkcióit és céljait, valamint az értékelés módszereit és eszközeit a gyermek/diákok/fiatalok tevékenységének típusával és fejlődési szakaszával összefüggésben. CT7.a. Összefüggésbe hozza az oktatási rendszerre vonatkozó jogszabályokat és a jelenlegi oktatáspolitikákat.
Képességek	A hallgató képes: C3.a. Széles körű módszereket és eszközöket használni az értékeléshez, rögzítéshez, elemzéshez és az értékelési eredmények közléséhez, a szakterületre jellemzően. CT7.a. Alkalmazni az oktatási rendszerre vonatkozó jogszabályokat és a jelenlegi oktatáspolitikákat.
Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni: C3.a. A hallgató az értékelésekből származó információkat felhasználja az oktatási folyamat optimalizálására, a tevékenységek kritikus elemzésére és a helyzetet javító döntések meghozatalára. CT7.a. Tiszteletben tartja az etikai, az akadémiai integritás és a szakmai magatartás normáit.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A szakterület és a szakterület alapfogalmainak, elméleteinek és módszereinek ismerete és megértése; azok megfelelő alkalmazása a szakmai kommunikációban. Alapismeretek használata a szakterülethez kapcsolódó különféle fogalmak, helyzetek, folyamatok, projektek stb. magyarázatára és értelmezésére. Alapelvek és módszerek alkalmazása a szakterületre jellemző, jól meghatározott problémák/helyzetek megoldására, minősített segítségnyújtás mellett. Standard értékelési kritériumok és módszerek megfelelő alkalmazása a folyamatok, programok, projektek, koncepciók, módszerek és elméletek minőségének, előnyeinek és korlátainak felmérésére. Szakmai projektek kidolgozása a szakterületen bevett elvek és módszerek felhasználásával.
--------------------------------------	--

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Az információk minőségének és a használt fogalmak hierarchiájának értékelése a terjedelem, a kiterjedés és a definíció függvényében, de a kontextus igényeitől is függően. Tények és elméletek magyarázata és értelmezése az iskolapszichológia és a nevelépszichológia területéről származó alapvető ismeretek, valamint önállóan szerzett megfigyelések és információk felhasználásával. Problémás helyzetek megoldása a megoldások és/vagy alternatívák többszörös elemzése és értékelése alapján, a sztereotip forráskönyvek elkerülése mellett. A pszichológiai értékelésre (egyéni, csoportos és szervezeti) jellemző fogalmak, módszerek és eszközök megfelelő használata a szakmai kommunikációban. A pszichológiai vizsgálat eredményeinek és az iskolapszichológia és a nevelépszichológia területén alkalmazott speciális pszichológiai beavatkozások (pszichológiai és szakmai tanácsadás, nevelési tanácsadás) értelmezési módjainak magyarázata.
-------------------------------------	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A pszichometria alapjai, történeti vonatkozásai	Előadás, bemutató	
2. A pszichometria elméletei	Előadás, bemutató	
3. A mérési eljárások kritériumok szerinti osztályozása	Előadás, bemutató	
4. A pszichometriás tesztek alapvető kritériumai: Validitástípusok	Előadás, bemutató	
5. A pszichometriás tesztek alapvető kritériumai: a reliabilitás mérési eljárásai	Előadás, bemutató	
6. A pszichometriás tesztek standardizálási eljárásai	Előadás, bemutató	
7. Nem-pszichometriás mérési eszközök elméleti alapjai	Előadás, bemutató	
8. Mérési hibaforrások	Előadás, bemutató	
9. Kiegészítő vizsgálati eljárások	Előadás, bemutató	
10. A pszichometriában alkalmazott statisztikai módszerek	Előadás, bemutató	
11. Tesztszerkesztés	Előadás, bemutató	
12. A tesztelési eljárások folyamata	Előadás, bemutató	
13. Adatgyűjtés	Előadás, bemutató	
14. A gyakorló pszichológus deontológiája	Előadás, bemutató	
Könyvészet: Batiz, E. (2025), A pszichológiai mérések alapjai. Tanulmányi útmutató Bohács, K., (2010), A dinamikus értékelés, Magyar Pedagógia, 110 évf., 4. Szám, 311-328 old. Carmines, E.G. & Zeller, R.A., (1979), <i>Reliability and Validity assessment</i>, Sage Publications Codul deontologic al profesiei de psiholog și Codul de procedură disciplinară, http://www.copsi.ro Cohen, R.J. & Swerdlik, M.E. (2005), <i>Psychological Testing and Assessment. An Introduction to Tests and Measurement</i>, Sixth Edition, McGraw Hill Galaczi, H., (2017), Az értelmi fejleszthetőség a formative diagnosztika tükrében, Magiszter, XV évf, 3. Szám Gould, S. J. (1999). <i>Az elméricskelt ember</i>. Typotex Kiadó, Budapest Gregory, R.J. (2007), <i>Psychological Testing. History, Principles and Applications</i>, Pearson Education Inc. Oláh, A., (2006), <i>Pszichológiai alapismeretek</i>, Bölcsész konzorcium, Eötvös Kiadó, Budapest Rácz, J. (2023), <i>Kvalitativ pszichológia</i>, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest Rózsa, S., Nagybyányai, O., Oláh, A., (2006), <i>A pszichológiai mérés alapjai</i>, Bölcsész Konzorcium, Eötvös Kiadó Szokolszky Á., (2006). <i>Kutatómunka a pszichológiában</i> É gyakorlatok, Bölcsész konzorcium, Eötvös Kiadó, Budapest Szokolszky, Á., (2004) <i>Kutató munka a pszichológiában</i>, Osiris Kiadó, Budapest Vizin, G., Demetrovics, Zs., (2024) <i>A Pszichodiagnosztika kézikönyve 1-2</i>, Medicina Kiadó, Budapest Völgyessi, P., (1995), <i>Oktatáslélektani ismeretek</i>, Gödöllő		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések

1. A mérések pszichológiában, skálák, tesztek, determinisztikus modellek	Tematikus megbeszélés	
2. A teszt fogalma, meghatározásai, besorolása	Egyéni vagy csoportos tematikus bemutató	
3. Teszt történet, ideológiai vonulatok	Egyéni vagy csoportos tematikus bemutató	
4. Megfigyelési módszerek, önjellemzés, pszichológiai Interjú	Egyéni vagy csoportos tematikus bemutató	
5. A tesztek validitásának meghatározása, típusai	Összefoglaló megbeszélés	
6. A tesztek megbízhatósága: meghatározások, ellenőrzési módszerek, belső konzisztencia	Összefoglaló megbeszélés	
7. A pszichometriás tesztek szerkesztési vázlata	Csoportos gyakorlat	
8. Nem pszichometriás mérési eszközök: szemelvények a formatív diagnosztika módszertanában	Tematikus bemutató	
9. Kiegészítő vizsgálati módszerek	Tematikus bemutató	
10. A pszichometriában alkalmazott statisztikai módszerek: nehézségi fok, itemvariancia, faktoranalízis	Tematikus bemutató	
11. Tesztszerkesztési alapfogalmak: tervezés, kivitelezés, itemanalízis, véglegesítés, publikálás	Tematikus bemutató	
12. A tesztelés formái és tartalmi előkészítése, kapcsolat és kommunikáció a személlyel	Tematikus bemutató	
13. Anamnesztikus adatok és explorációs folyamat	Tematikus bemutató	
14. A pszichológiai mérések etikai és jogi vetületei	Tematikus bemutató	
Könyvészet: Batiz, E. (2025), A pszichológiai mérések alapjai. Tanulmányi útmutató Bohács, K., (2010), A dinamikus értékelés, Magyar Pedagógia, 110 évf., 4. Szám, 311-328 old. Carmines, E.G. & Zeller, R.A., (1979), <i>Reliability and Validity assessment</i>, Sage Publications Codul deontologic al profesiei de psiholog și Codul de procedură disciplinară, http://www.copsi.ro Cohen, R.J. & Swerdlik, M.E. (2005), <i>Psychological Testing and Assessment. An Introduction to Tests and Measurement</i>, Sixth Edition, McGraw Hill Galaczi, H., (2017), Az értelmi fejleszthetőség a formative diagnosztika tükrében, Magszter, XV évf, 3. Szám Gould, S. J. (1999). <i>Az elméricskelt ember</i>. Typotex Kiadó, Budapest Gregory, R.J. (2007), <i>Psychological Testing. History, Principles and Applications</i>, Pearson Education Inc. Oláh, A., (2006), <i>Pszichológiai alapismeretek</i>, Bölcsész konzorcium, Eötvös Kiadó, Budapest Rácz, J. (2023), <i>Kvalitativ pszichológia</i>, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest Rózsa, S., Nagybányai, O., Oláh, A., (2006), <i>A pszichológiai mérés alapjai</i>, Bölcsész Konzorcium, Eötvös Kiadó Szokolszky Á., (2006). <i>Kutatómunka a pszichológiában</i> Gyakorlatok, Bölcsész konzorcium, Eötvös Kiadó, Budapest Szokolszky, Á., (2004) <i>Kutató munka a pszichológiában</i>, Osiris Kiadó, Budapest Vizin, G., Demetrovics, Zs., (2024) <i>A Pszichodiagnosztika kézikönyve 1-2</i>, Medicina Kiadó, Budapest Völgyessi, P., (1995), <i>Oktatáslélektani ismeretek</i>, Gödöllő		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A javasolt kurzus és szemináriumi témák a pszichológia alap- és alkalmazott kutatásának aktuális témái, és megközelítésük a tudományágban a szakirodalom legújabb eredményeire épülnek. A tantárgyak alkalmazásai a munkaerőpiacon igényelt és a szakmai közösségek normái szempontjából releváns főbb fogalmakra is kiterjednek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Félévi vizsga	Írásbeli	A végső jegy 50%-a
	Parciális vizsga	Írásbeli	A végső jegy 30%-a
10.5 Szeminárium / Labor	Feladatok megoldása	Írásbeli	A végső jegy 20%-a
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Ha a félévi vizsgán a hallgató nem éri el az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt előírásoknak eleget tett. A kurzus, a szeminárium vagy a gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében a hiányzások (igazolt vagy igazolatlan) maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet. Az óralátogatási kötelezettségek elmulasztása a hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után (lásd kreditszabályzat). A szemináriumi feladat(ok) kötelezőek, kizáró jellegűek, a vizsgára való jelentkezés előfeltételét képezik. Teljes pontszámot csak a határidőre leadott dolgozatok kaphatják meg. A türelmi időszakban (határidő után 3 nap) pontlevonással még elfogadható a beadott dolgozat. A türelmi időszak után leadott munkák, ha elérik az átmenő minősítést, akkor a végső jegyben 0 pontot érnek, de a diák jogosulttá válik a vizsgán való részvételre. A kötelező félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban pótolhatóak, de nem számítanak a végső jegybe, csupán feljogosítják a hallgatót a vizsgán való részvételre. A parciális vizsga nem kizáró jellegű. A parciális vizsgán való részvétel elmulasztása nem vonja maga után a félév végi vizsgáról való kizárást. A parciális vizsga nem pótolható, kivéve orvosilag jól indokolt esetben. Orvosilag igazolt távollét esetén a kórházi elbocsátást igazoló felmentés benyújtása (7 napon belül) esetén a hallgatónak joga van szóbeli vizsgát tenni, amivel megszerezheti az adott részjegyet. Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük. A szemináriumi tevékenységeken, parciális vizsgákon szerzett osztályzat csak az adott tanévben érvényes, nem vihető át egy következő tanévre. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után, a kreditszabályzatnak megfelelően, a BBTE rektorának döntése által, a Kari Tanács javaslatára, amelynek alapját a vizsgáztató tanár által benyújtott írásos panasz képezi. Ez érvényes a végső jegy kiszámításában szereplő valamennyi tételre (félévi vagy pótvizsga, parciális vizsga, félévi szemináriumi feladatok, projektek). A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgázás közben történő együttműködést, másolást, csalást a vizsgáról való azonnali kizárás követi, 1-es osztályzattal.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

	A fenntartható fejlődés általános ikonja
--	--

Kitöltés időpontja:
2025. április 22

Előadás felelőse:
Dr. Batiz Enikő adjunktus

Szeminárium felelőse:
Dr. Batiz Enikő adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025 április 25

Intézetigazgató:
Dr Kotta Ibolya docens